Výzkumná zpráva analytického ústavu STEM
24. listopadu 2026

Digitální platformy v ČR: Svoboda bez záchranné sítě

Potřeba flexibility je jedním z hlavních důvodů, proč čeští a slovenští pracující začali pracovat pro digitální platformy. 56 % pracujících pro digitální platformy v ČR uvádí, že si mohou práci organizovat podle vlastních potřeb – práce pro digitální platformy tak do jisté míry naplnila jejich potřebu. Data ze šetření provedeného v rámci projektu „Pracující pro digitální platformy na českém trhu práce“ spolufinancovaného se státní podporou TA ČR v rámci programu SIGMA však ukazují i odvrácenou stranu tohoto sektoru. Téměř tři čtvrtiny (72 %) pracujících pro digitální platformy v ČR nemají nárok na nemocenskou, 69 % nemá nárok na placenou dovolenou a 71 % nemá úrazové pojištění – přitom 16 % pracujících se stal během práce pro platformu úraz nebo jiná nebezpečná situace. Flexibilita práce je do velké míry ovlivněna i fungováním algoritmů – 44 % pracujících si je vědomo toho, že algoritmus rozhoduje o přidělení zakázek, dalších 33 % osob o fungování algoritmu nemá povědomí. O fungování algoritmu bylo na začátku spolupráce s platformou informováno jen 12 % pracujících, dalších 19 % pochopilo fungování algoritmu „za pochodu“. Platformy mohou na základě jednostranného rozhodnutí zrušit pracujícím účet – výpadek příjmů by v tomto případě nezvládlo vůbec nebo s velkými obtížemi 23 % Čechů a Slováků pracujících pro platformy. Ochrana pracovníků proti „vypnutí“ účtu ze strany platformy je ještě nižší ve chvíli, kdy velká část z nich pracuje jako OSVČ. Kateřina Duspivová, analytička STEM, k tomu doplňuje: „Pro většinu Čechů a Slováků je práce pro platformy spíše přivýdělkem, kde oceňují zejména flexibilitu. Ve skutečnosti ale práci často přiděluje, sleduje a hodnotí algoritmus. Problematická je i skutečnost, že každý druhý pracující nemá možnost se proti rozhodnutí algoritmu de facto odvolat v reálném čase.“

Tisková zpráva vychází z dat ze šetření mezi 1 573 pracujícími pro digitální platformy v ČR, které bylo provedeno v subpopulaci osob s ČESKOU a SLOVENSKOU národností v období 04-08/2026. Tuto skupinu tvoří pro účely této zprávy osoby, které pracovaly pro digitální platformu v posledních 12 měsících. Data ze šetření jsou vážená. Podrobnější informace o šetření uvádíme na konci tiskové zprávy.

Třetina OSVČ se cítí jako zaměstnanci, další třetina to neumí posoudit

Pro většinu (**65 %**) osob české a slovenské národnosti je **práce pro digitální platformy** zejména **přivýdělkem**, potřebu hlavního zaměstnání uvádí necelá třetina (32 %) pracujících. Potřeba **flexibility** je důležitá pro **44 %** osob. Každý čtvrtý (**25 %**) Čech a Slovák začal pracovat pro platformy ze **zájmu zjistit, jak práce v dané oblasti funguje**. Téměř pětina (**17 %**) osob uvádí, že měli **dostatek volného času anebo se nudili**. Pro čtvrtinu (**24 %**) osob je zároveň práce pro digitální platformy **jednou z mála možností, jak si vůbec najít práci**.

„Mám 3. stupeň invalidity a tohle je jedna z mála pracovních příležitostí za slušné peníze za odvedenou práci.“
Rozvoz jídla a zboží, odpověď na otevřenou otázku

Zdroj: STEM – šetření v rámci projektu „Pracující pro digitální platformy na českém trhu práce“ (2026)

Formální status pracujících do velké míry **reflektuje** jak motivaci, s jakou začali tuto práci vykonávat, tak to, **jakou formu spolupráce jim platforma vůbec nabízí**. Možnost vybrat si při registraci mezi pracovním poměrem, živností, dohodou nebo jinou formou měla jen část pracujících. Pokud se zaměříme na oblast

rozvozu jídla a zboží a přepravy osob, tak **68 %** pracujících mělo **možnost zvolit** spolupráci jako **OSVČ**, **54 % dohody** o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce – DPP, dohoda o pracovní činnosti – DPČ). **Zaměstnanecký poměr** byl nabídnut – dle vyjádření respondentů – jen **32 %** z nich. Šetření zároveň ukazuje, že **31 % OSVČ se cítí spíše zaměstnancem** a dalších 29 % tuto skutečnost neumí posoudit. Výsledky proto indikují, že **část pracujících může práci vykonávat jako OSVČ i z toho důvodu, že neměli jinou možnost volby**. Rozlišení mezi skutečným podnikáním a závislou prací bylo mj. jedním z cílů, které sleduje evropská směrnice o platformové práci[1].

„Proč jste začal/a pracovat pro danou platformu?“
Respondenti mohli vybrat 3 hlavní důvody.

Zdroj: STEM – šetření v rámci projektu „Pracující pro digitální platformy na českém trhu práce“ (2026) (N=1 573)

„Jaký typ spolupráce máte uzavřený s platformou, kterou jste uvedl/a jako hlavní?“

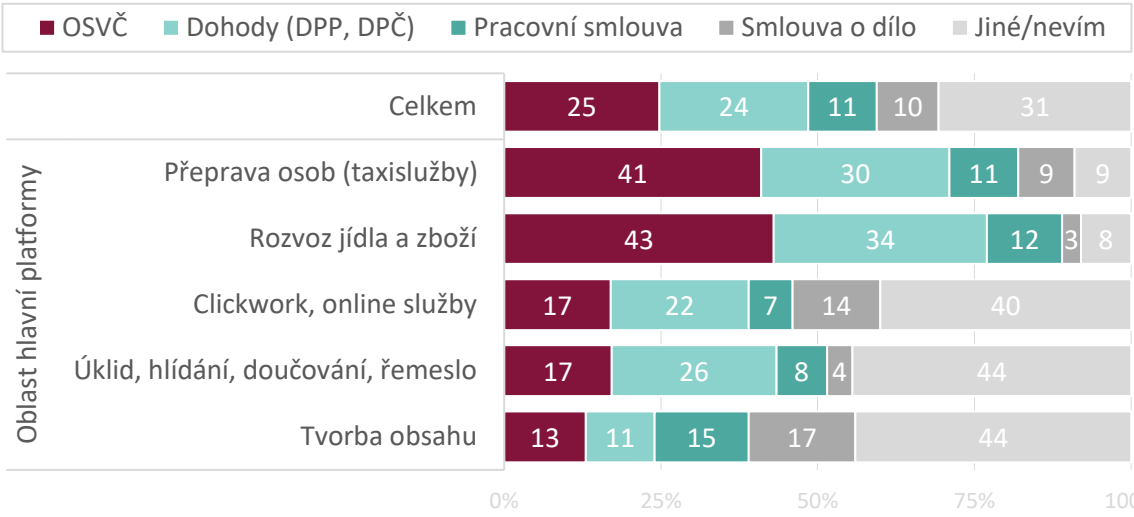

Zdroj: STEM – šetření v rámci projektu „Pracující pro digitální platformy na českém trhu práce“ (2026) (N=1 573)

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2831 ze dne 23. října 2024 o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platformy.

Algoritmus rozhoduje, pravidla lidé obvykle pochopí až „za pochodu“

Výsledky šetření mezi pracujícími české a slovenské národnosti ukazují, že **63 % osob rozhoduje o tom, kdy budou pracovat**. O tom, **jaké zakázky se jim ale zobrazí nebo jim budou přiděleny**, však často **rozhoduje aplikace** – 44 % pracujících pro digitální platformy si je této skutečnosti vědomo, dalších 24 % neví. Jen **29 %** pracujících **ví, jak algoritmus rozhoduje**, 41 % osob má o fungování algoritmu částečnou představu a 30 % to neví vůbec. **Ti, kteří fungování systému chápou** alespoň částečně, jej v **61 %** případů **pochopili až „za pochodu“**. Jen 39 % osob uvádí, že povědomí o fungování systému měli již na začátku během registrace.

Aplikace podle **47 %** pracujících pro digitální platformy **sleduje nebo vyhodnocuje jejich výkon**. Stejnému podílu osob (**47 %**) se stává to, že čekají **často nebo občas přihlášeno v aplikaci, aniž by získali zakázku**. Čas strávený čekáním přitom nebývá zaplacen.

Bez nemocenské, dovolené i úrazového pojištění

Většina lidí pracujících přes digitální platformy **nemá nárok na základní pracovněprávní ochranu**. **72 %** osob **nemá nárok na nemocenskou** nebo kompenzaci příjmů v případě nemoci, **69 %** nemá nárok na placenou **dovolenou**. **71 %** osob dále uvádí, že jim platforma **neposkytuje úrazové pojištění**. Situace je v tomto ohledu podobná napříč oblastmi, ve kterých digitální platformy fungují.

Práce přes digitální platformy je však v mnoha ohledech riziková. **Úraz nebo jiná nebezpečná situace** se při práci pro platformu stala **16 %** pracujícím – od pádů z kola a dopravních nehod přes zvedání těžkých břemen (typicky nákupů) až po ohrožení agresivními zákazníky. **Platformy** však **tyto situace většinou neřeší.** Platformy se o vše podstatné v souvislosti s úrazem nebo nebezpečnou situací postaraly jen ve 24 % případů, ve 36 % případů se platformy postaraly částečně a ve 12 % případů situaci vůbec neřešily, přestože to daná osoba nahlásila. Ve 27 % případů to pracující nehlásili. **Finanční kompenzaci v případě úrazu** nebo nebezpečné situaci dostalo 65 % pracujících – **28 %** osob získalo **plnou kompenzaci**, 38 % osob pak jen částečnou. 35 % pracujících nedostalo žádnou kompenzaci.

Sankce bez možnosti odvolání

Penalizaci od platformy už zažilo **15 % pracujících**. O tom, že může platforma udělovat pracujícím finanční sankce nebo pokuty, ví zhruba čtvrtina (27 %) pracujících. Mezi kurýry je toto povědomí vyšší (43 %) – to může být dáno i tím, že je tato forma penalizace v této oblasti častější než jinde. Typicky platformy udělují sankce v případech, jako je poškození vybavení (např. odřené auto) nebo nedodržení postupů (např. vynesení nákupu do vyššího patra).

Pouze **31 % pracujících** může **kontaktovat konkrétní osobu, pokud nesouhlasí s rozhodnutím systému** (např. s cenou zakázky, hodnocením nebo i penalizací). **Většina pracujících nemá de facto možnost odvolání v reálném čase** – **16 %** se může obrátit na **chatbota** nebo umělou inteligenci, **15 %** se může odvolat pouze **písemně** a **11 % nemůže platformu kontaktovat de facto žádným způsobem**. Zároveň je důležité zmínit, že 27 % osob vůbec neví, koho a jak by měli kontaktovat v těchto případech.

Práce pro platformy bez výplaty, zrušení účtu jako existenční riziko

20 % pracujícím se již stalo, že jim daná **platforma nezaplatila dohodnutou odměnu** – **polovině** z nich se to stalo **dokonce několikrát**. Tyto zkušenosti jsou u téměř poloviny pracujících velmi aktuální – 42 % pracujících nebyla zaplacená odměna za práci v posledním roce, u ostatních se to stalo před více než jedním rokem.

Čtvrtina (**25 %**) pracujících se zároveň **obává, že jim platforma bez vysvětlení zruší účet**. Pro 40 % osob by to znamenalo okamžitou ztrátu příjmů z práce přes platformu, **23 %** osob by tento **výpadek příjmů nezvládlo** vůbec nebo s velkými obtížemi. Pro desetinu (**11 %**) pracujících by byl výpadek příjmů fatální, protože **nemají jiný zdroj příjmů**.

Povědomí o daňovém systému je vysoké, přesto každý jedenáctý pracující pro digitální platformy tuto povinnost dosud neřešil

Povědomí o povinnosti odvádět daně z příjmů a odvody na sociální a zdravotní pojištění má podle šetření 79 % platformových pracujících české a slovenské národnosti. Důležité je ale zmínit, že pouze polovina těchto osob deklaruje jasnou znalost. **21 % osob** však toto **povědomí nemá**, a bylo by proto vhodné **s tímto tématem pracovat i v kontextu rozvoje finanční gramotnosti (nejen) v populaci dospělých**. Rozvoj finanční gramotnosti je klíčový i v kontextu dalších témat, která pracující pro digitální platformy řeší.

Poskytování **poradenství v daňové oblasti** nebo v oblasti sociálního a zdravotního pojištění by zároveň mohla být jednou z forem naplňování společenské odpovědnosti firem. Poradenství v této oblasti má ze strany platformy k dispozici pouze **15 %** pracujících.

Většina pracujících přes digitální platformy **odvádí daně z příjmů i odvody na sociální a zdravotní pojištění**. Zároveň ale šetření indikuje, že **9 % osob dosud ani nevědělo, že by mělo řešit daňovou povinnost**. Podobný podíl (8 %) vidíme u povinnosti odvádět pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Část respondentů zároveň neví, zda nějaké daně z příjmů (8 %) nebo pojistné na sociální a zdravotní pojištění (7 %) vůbec platí (ať už sami, nebo je za ně odvádí platforma).

Spokojení a unavení

Navzdory chybějící pracovněprávní ochraně je většina pracujících přes digitální platformy spokojená – **73 %** osob by tuto **práci doporučilo svým známým**. **77 %** osob uvádí, že práce **naplnila jejich očekávání** – otázkou však je, jaká očekávání od této práce měli.

V rámci výzkumu jsme se respondentů ptali i na to, do jaké míry považují svůj pracovní život za stresující. **59 %** osob považuje **obecně svou práci za stresující**, **64 %** pracujících přes platformy je z práce **vyčerpáno**. Polovina (**50 %**) pracujících pak uvádí, že **nároky práce narušují jejich soukromý život**. V tomto kontextu je nutné zmínit, že tyto aspekty byly respondenty hodnoceny obecně (tzn. nejen v souvislosti s prací přes digitální platformy). Vnímání stresu je u platformových pracovníků české a slovenské národnosti ve velmi podobné intenzitě jako u běžné české populace.

Dashboard

Podrobná data ze šetření mezi platformovými pracujícími s českou a slovenskou národností zobrazuje dashboard, který naleznete pod tímto odkazem: https://www.stem.cz/digitalni-platformy-v-cr-svoboda-bez-zachranne-site/

Citovaný výzkum je součástí výzkumného projektu "Pracující pro digitální platformy na českém trhu práce" (TQ23000297), který je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury České republiky v rámci programu SIGMA. Hlavním řešitelem projektu je Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., dalšími řešiteli jsou STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú., a STEM/MARK, a.s. V rámci projektu byla provedena v gesci STEM/MARK v roce 2026 šetření ve dvou subpopulacích pracujících pro digitální platformy v ČR – jednak mezi pracujícími české a slovenské národnosti, jednak mezi cizinci.

Tato tisková zpráva vychází z dat ze šetření mezi pracujícími pro digitální platformy v ČR, které bylo provedeno v subpopulaci osob s ČESKOU a SLOVENSKOU národností v období 06-08/2026, pilotní sběr probíhal v období 04-05/2026. Tuto skupinu tvoří pro účely této zprávy osoby, které pracovaly pro digitální platformu v posledních 12 měsících a zároveň platforma vykonávala činnost v některé ze zobrazovaných oblastí (tj. přeprava osob, doprava jídla a zboží, clickwork, online služby, úklid, hlídání, doučování, zdravotnické nebo pečovatelské služby, tvorba obsahu na internet). Nejsou zobrazeny činnosti v oblastech pronájem nemovitostí nebo prodej zboží na internetu, které jsou specifické povahou činnosti.

Zobrazena jsou vážená data týkající se 1 573 pracujících pro digitální platformy. Opora vážení vychází z dat ČSÚ a GFŘ poskytnutých STEM pro účely řešení projektu. Zároveň byla využita data z prescreenu provedeného ve 3. kvartále 2025 v gesci STEM/MARK.